

Imigassap timi tarnilu susarpai

Nuuk
Dag 2, oktober 2022

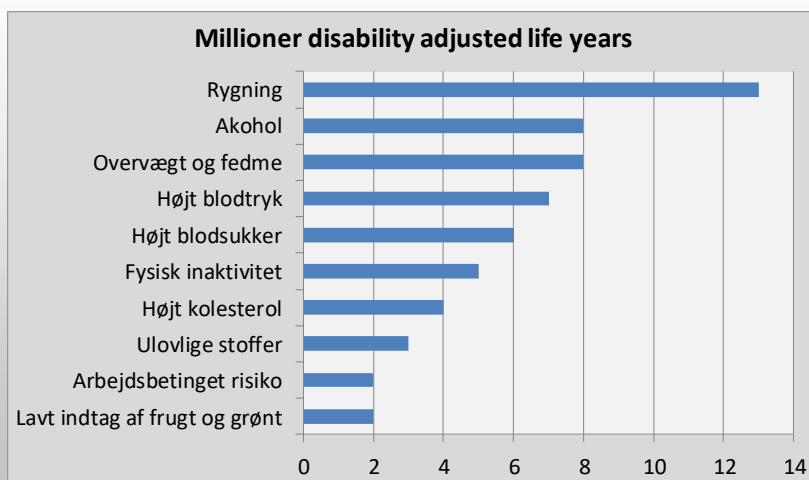
Ulrik Becker
Professor, dr.med.
Statens Institut for Folkesundhed, SDU

ulbe@si-folkesundhed.dk

tlf. +45 23 39 17 28

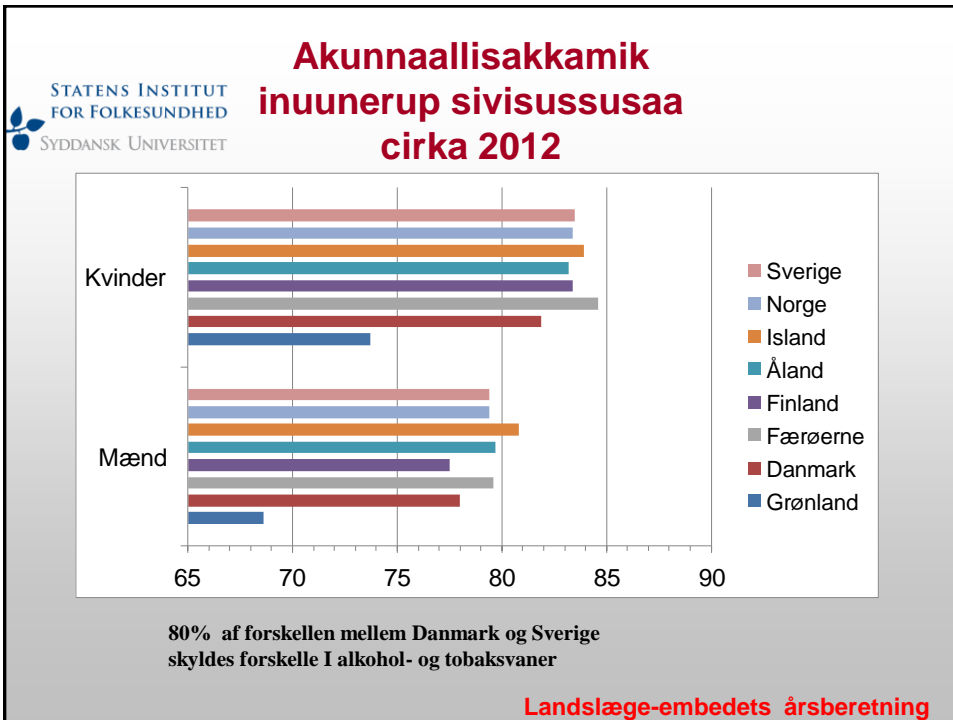
1

Toqujaarnermut nappaateqarnermullu patsisit 10-t Høj-indkomst lande

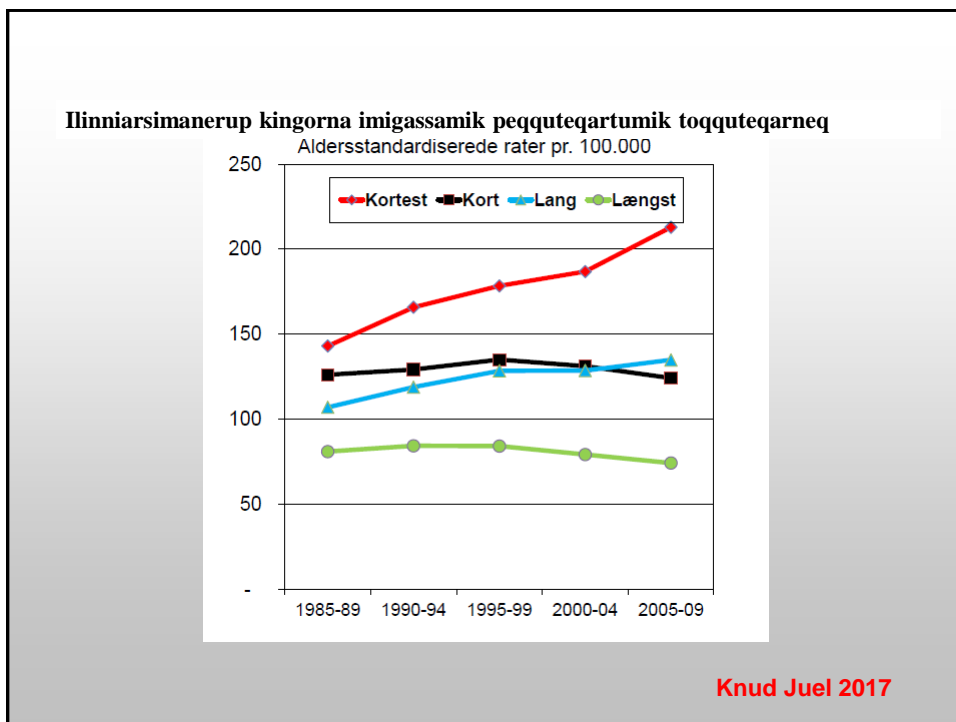

Global health risks. Mortality and burden of disease
attributable to selected major risks. WHO 2009

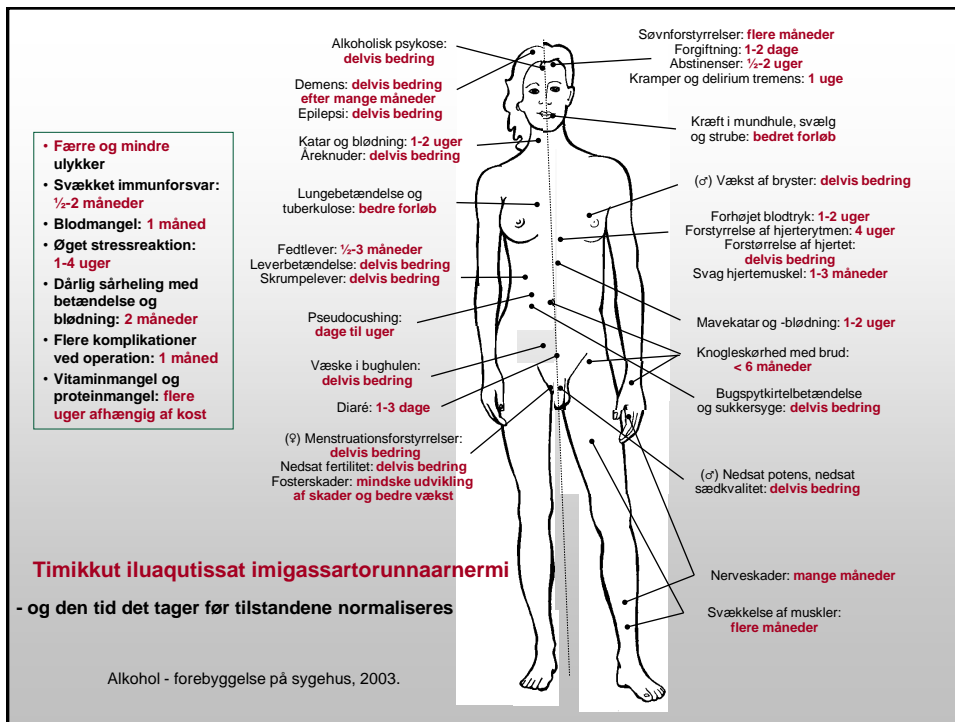
2

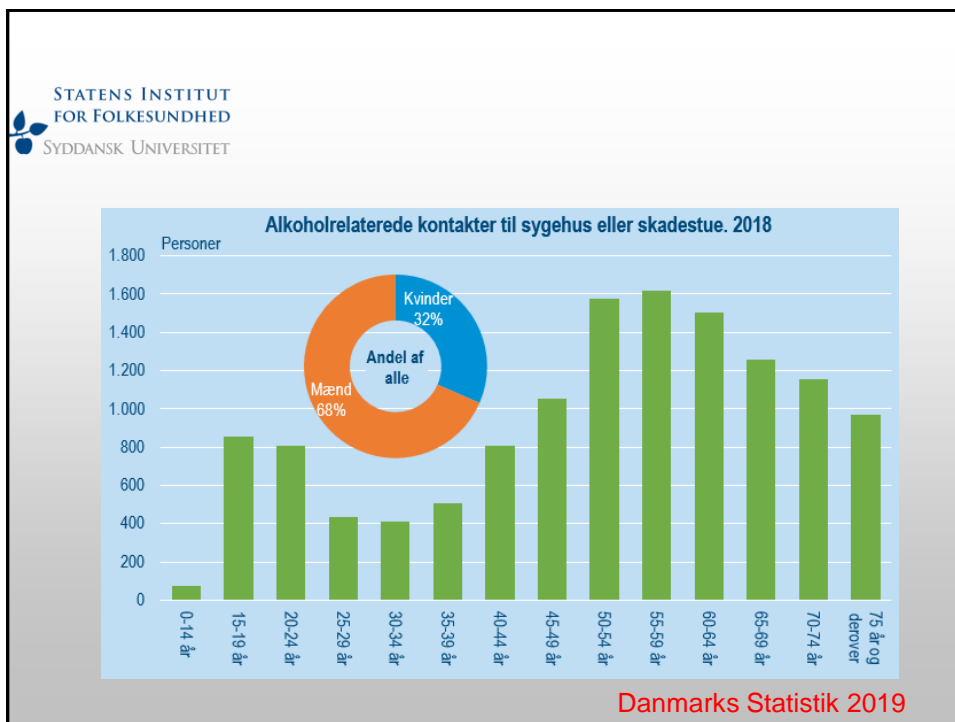
3

4

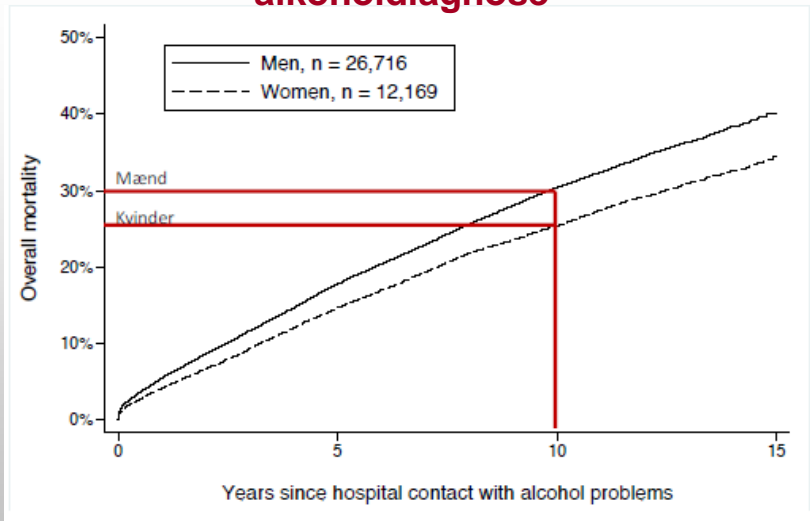

5

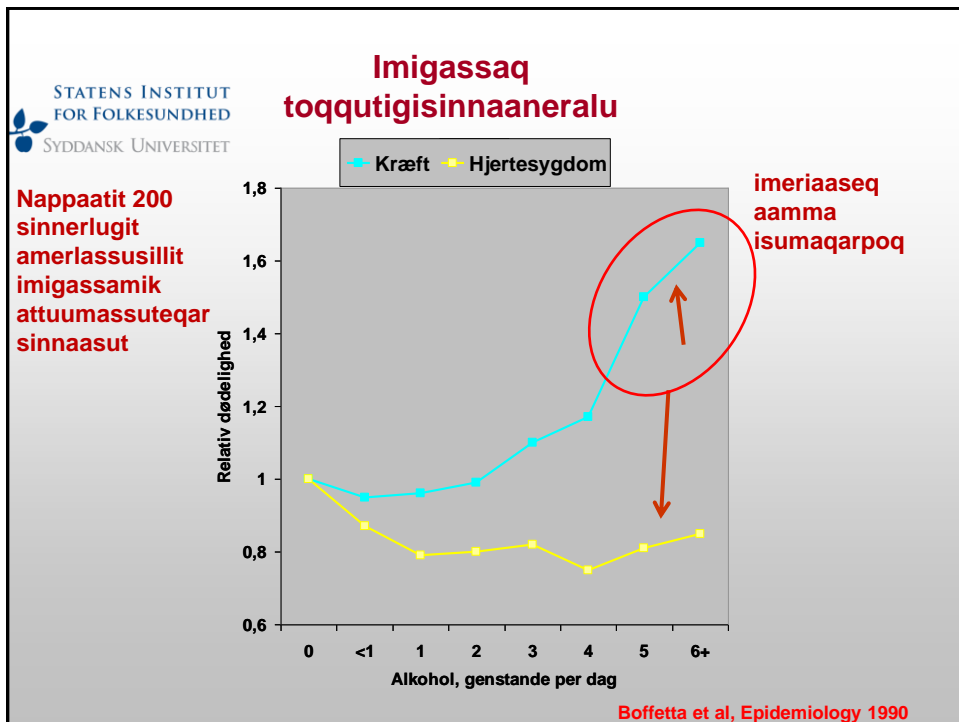
6

Dødelighed efter 1. indlæggelse med en alkoholdiagnose

Askgaard G, Leon D, Deleuran T, Tolstrup JS, International Journal of Epidemiology, 2019, Jul 23. pii: dyz159. doi: 10.1093/ije/dyz159.

7

Nappaatit 200 sinnerlugit amerlassusillit imigassamik attuumassuteqar sinnaasut

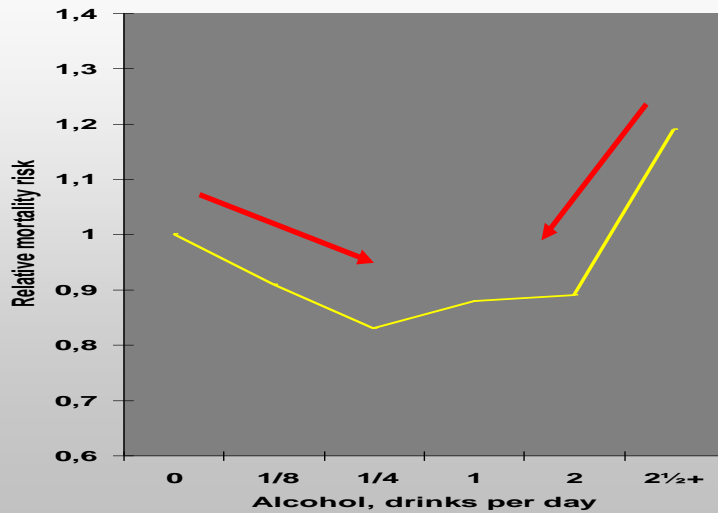
Imigassaq toqutigisinnaaneralu

imeriaaseq aamma isumaqarpoq

Boffetta et al, Epidemiology 1990

8

Alkohol og dødelighed Ændringer

9

**Sum med sidemanden om hvad vi lige har
snakket om på jeres eget sprog**

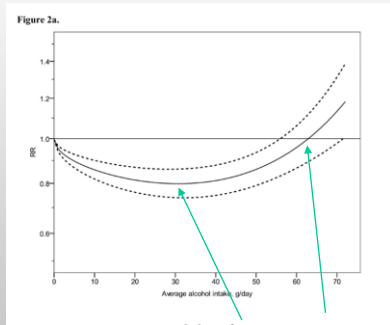
3-4 minutter

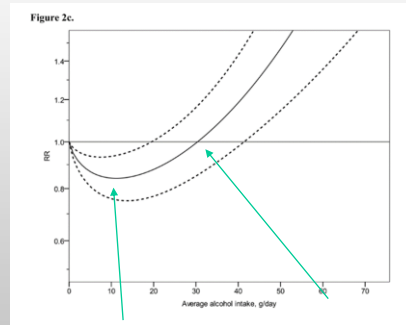
10

Iskæmisk hjertesygdom Roerecke et al., 2012

Dødelighed

32 g/dag 63 g/dag
Mænd

11 g/dag 31 g/dag
Kvinder

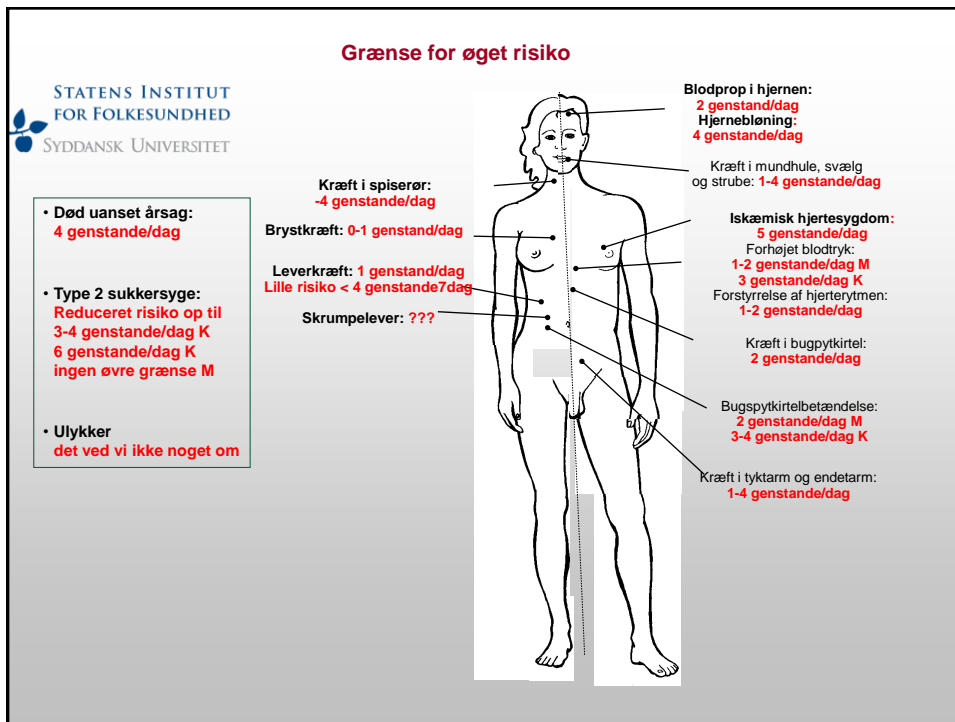
Roerecke et al. *Addiction*. 2012 July ; 107(7): 1246–1260

13

Iskæmisk hjertesygdom

- Evidensen viser konsistent en nedsat risiko for død af iskæmisk hjertesygdom ved lavt til moderat alkoholindtag
 - Ét studie finder ingen signifikant beskyttende association mellem lavt alkoholindtag og dødelighed som følge af iskæmisk hjertesygdom, når der justeres for hjertesundhed ved baseline (RR=0,87 (95 % CI: 0,71-1,06)) eller ved restriktion til høj kvalitetsstudier (RR=0,95 (95% CI: 0,68-1,09)).

14

15

STATENS INSTITUT FOR FOLKESUNDHED
SYDDANSK UNIVERSITET

Hvor er der ny dokumentation

- **Stærkere dokumentation for**
 - Risiko for cancer ved lavt forbrug
 - Generelt lav risiko ved lavt forbrug
 - Ikke større forskelle på M og K
- **Fortsat evidens for en reduceret eller uændret risiko for hjerte- kar-sygdom ved lavt eller moderat forbrug**
- **Binge drikning værst i relation til herte-karsygdom**
- **Betydning af drikkemønster uafklaret**

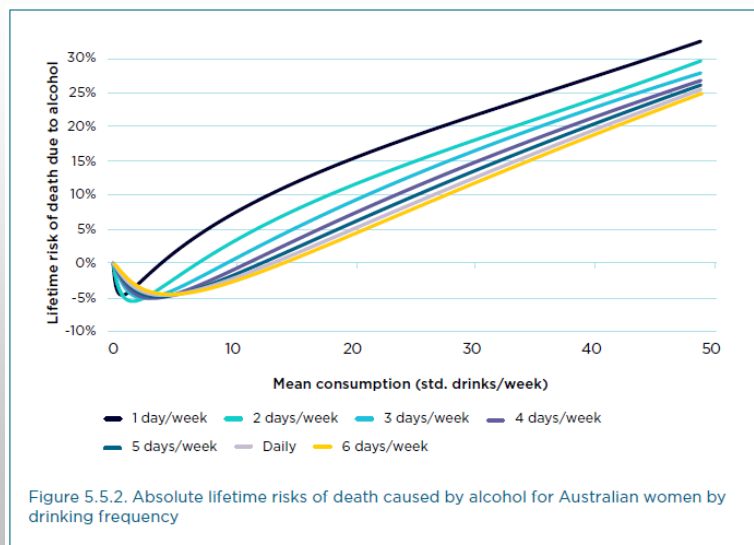
16

Særlige grupper

- **Gravide**
- **Unge – 18-25**
- **Ældre - > 60?**
- **Somatisk / psykiatrisk comorbiditet**
- **Medicinsk behandling / stofafhængighed**
- **Arvelig disposition - afhængighed**

17

Considering the pattern of consumption of alcohol in Australia of three days per week, the number of standard drinks corresponding to the 1% risk threshold is 12.5 standard drinks per week for men and 10.5 standard drinks per week for women (Table 5.5.1).

Draft Australian Guidelines to Reduce Health Risks from
Drinking Alcohol . Government of Australia 2020

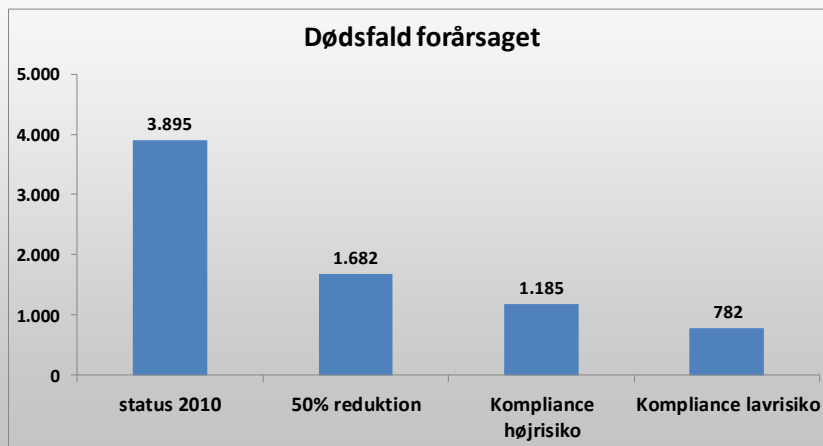
18

Genstandsgrænser

- **Australien**
 - 10 genstande/uge M + K (10 g alkohol / genstand)
< 5 genstande ved en enkelt lejlighed
- **USA**
 - 8 / 15 genstande/uge K / M (14 g alkohol / genstand)
 - < 4/5 genstande ved en enkelt lejlighed K / M
- **UK**
 - 14 genstande per uge M + K (8 g alkohol/genstand)
- **Sverige**
 - 9/14 genstande per uge K / M (12 g alkohol /genstand)
 - < 6 genstande ved en enkelt lejlighed
- **Norge**
 - 10 g / 20 g alkohol per dag
- **Grønland**
 - 7/14 genstande / uge K/M
 - Maks 4 genstande ved en enkelt lejlighed

19

pisunik saqqummiussinermi suna anguneqarsinnaava

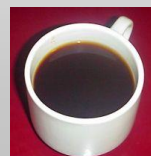
Eliassen M, Becker U, Grønbæk M, Juel K, Tolstrup JS.
Alcohol-attributable and alcohol-preventable mortality in Denmark: an analysis of which intake levels contribute most to alcohol's harmful and beneficial effects. *European Journal of Epidemiology*. 2014, in press

20

Ajutoornissamut tunngassutit allat??

Faktor X

21

STATENS INSTITUT
FOR FOLKESUNDHED
SYDDANSK UNIVERSITET

Imerneq pinngitsoq (sunniutai)

- **Familien**
 - 600.000 danskere vokset op i alkoholfamilie
 - 60.000 børn - én forælder med alkohol-relateret indlæggelse
 - Vold i 19% af "alkoholfamilier vs. 1%
 - 10% af 18-34 årige fortæller at alkohol i familien har haft negativ indflydelse
- **Trafik**
 - 64 dræbt + 1.341 uheld med alkohol
 - 9.779 promillesager
- **Nordisk studie -1999**
 - 21% kvinder bange for fulde mennesker
 - 20% generet af støj fra fulde indenfor 1 år
 - 19% generet af fulde i det offentlige rum indenfor sidste år.

22

Grønland

- **Det er et helt andet problem**
 - Lavere gennemsnitligt forbrug end DK
 - Overvejende rusdrikning
 - Foregår privat /efterfester
 - Store Sociale konsekvenser
 - Helt andet sygdoms-panorama
 - Løsningerne er helt anderledes
 - Strukturel forebyggelse
 - Uddannelse
 - **Inuuneritta – folkesundhedsprogrammet**
 - På Grønlandske præmisser

23

Imigassamik ajoqusersimanerit Kalaallit Nunaanni

- **Helbredsskaderne præget af vold/ulykker**
- **Få klassiske alkoholskader**
 - Leversygdom ↓
 - Pankreatitis – bugspytkirtel →
- **Mange rus-relaterede skader**
 - Vold, ulykker, selvmord ↑
- **Psykiatrisk co-morbiditet høj?**

24

**Sum med sidemanden om hvad vi lige har
snakket om på jeres eget sprog**

3-4 minutter

25

**Imigassaq, tarnikkut nappaatit
kingornussallu
Kukkukooq imaluunniit mannik**

26

tarnikkut nappaateqaqatiginninnerlu forekomst

- **Alle afhængige 35 - 65 %**
 - **Depressive symptomer 30 %**
 - **Angstlidelser 35 %**
 - Unge med angstlidelser: 3 x risiko for alk.afh.
 - **ADHD 30-50 %**
 - 50 % har dyssocial personlighedsforstyrrelse
 - **Personlighedsforstyrrelser 25-30 %**
 - **PTSD**
 - **Psykoser**

27

Kinguaariinni pissutsit

Enæggede tvillinger 32%

Tveæggede tvillinger 24%

Børn af alkoholiserede fædre 15%

Baggrunds befolkning 5 - 7%

Arv 50%

Miljø 50%

28

Ajoqutit pinggitsuuisinnaajunnaarnerlu

- **>50% af tilbøjeligheden til at blive afhængig**
- **Der er ikke noget enkelt “alkohol-gén”**
 - **Eksempler**
 - Acetaldehyde dehydrogenase mangel ALDH2(2)
 - Dopamin D2 receptor gen
 - Serotonin receptor 2b gen – impulsivitet
 - To géner for neuropeptide Y receptor
 - μ opioid receptor gene (*OPRM1*)
 - Og mange flere
- **Kan have betydning for behandling**

29

Konklusion gene-nik misissuineq – Kalaallit Nunaat

- **Med forsigtighed kan resultar tolkes således, at der i Grønland er en øget genetisk disposition for binge drinking**
- **Den genetiske disposition skal ses i sammenhæng med det omgivende sociale miljø**
- **Grønlændere har ikke det typiske asiatiske SNP mønster og ikke den inaktive ALDH2 variant**
- **Det grønlandske (inuit) mønster afviger fra det danske for flere SNPs, men især for ALDH1b1 (arg90leu)**
- **Den generelle, grønlandske befolkning viser for de fleste SNPs en mellemtung mellem inuit og danskere**

Bjerregaard P, Mikkelsen SS, Becker U, Hansen T, Tolstrup JS; 2013 submitted

30

Akisoqaaq

31

1

**Tarnikkut kinguarsimasuuneq arnaata
imigassartornera aamma pissutaasut
ilagaat**

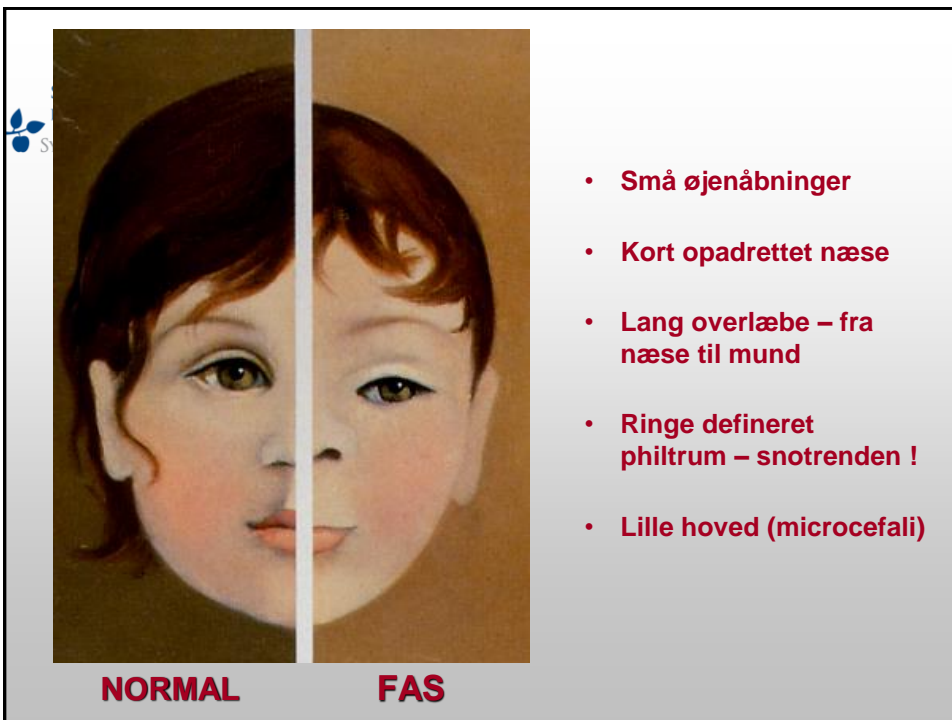
32

FASD

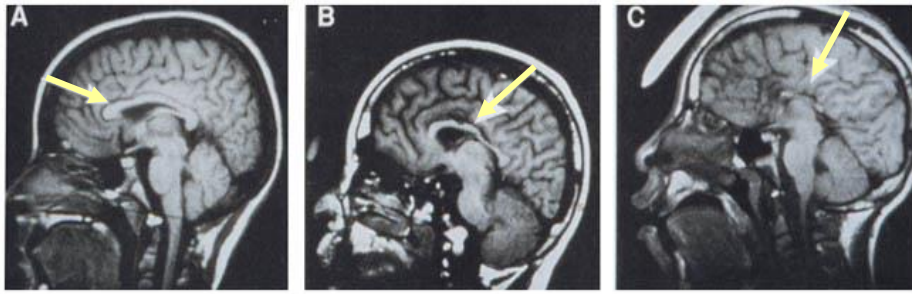
Fetal alcohol spectrum disorders

- **FAS**
 - Fetal alcohol syndrome
- **ARND**
 - Alcohol-related neurodevelopmental disorder (intellektuelle mangler, indlæringsdefekter, adfærdsproblemer)
- **ARBD**
 - Alcohol-related birth defects (misdannelser)

33

34

Normal

FAS

FAS

Images courtesy of Dr. S. Mattson

35

Naartuneq imigassarlu

- I perioden 1994 og 2010 er der født 153 børn med FAS eller cirka 13/år
- Ukendt antal med FASD
- Indtagelse af < 1-2 genstande per uge uden dokumenteret skadelig effekt og risikoen under alle omstændigheder lav.
- 83% af gravide var afholdende i 2. trimester (2013)
- 24% gravide havde én og 11% to episoder med binge-drinking (≥ 5 genstande ved en enkelt lejlighed) (2013)
Flest i begyndelsen af graviditeten
- Veluddannede kvinder over 30 år har det største alkoholforbrug under graviditeten (Sundhedsstyrelsen, 1999)

36

Sum med sidemanden om hvad vi lige har snakket om på jeres eget sprog

3-4 minutter

